

บันทึก

เรื่อง อำนาจออกระเบียบของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย
ตามพระราชบัญญัติจัดระเบียบบริหารหมู่บ้านอาสาพัฒนาและ
ป้องกันตนเอง พ.ศ.๒๕๖๒

กระทรวงมหาดไทยได้มีหนังสือ ที่ มท.๐๓๐๑/๗๔๒ ลงวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๖๓ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า กระทรวงมหาดไทยมีความประสงค์จะออก
ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการประนีประนอมข้อพิพาทระหว่างราษฎรในหมู่บ้านเกี่ยวกับ
ความแฟ้งของคณะกรรมการกลางหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง โดยอาศัยอำนาจตาม
ความในมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติจัดระเบียบบริหารหมู่บ้านอาสาพัฒนาและ
ป้องกันตนเอง พ.ศ.๒๕๖๒ ซึ่งบัญญัติว่า “ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตาม
พระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวง ข้อบังคับ และระเบียบเพื่อปฏิบัติการตาม
พระราชบัญญัตินี้” ทั้งๆ ที่มาตรา ๑๔ (๘) ซึ่งกำหนดให้คณะกรรมการกลางมีหน้าที่
ประนีประนอมข้อพิพาทระหว่างราษฎรในหมู่บ้านเกี่ยวกับความแฟ้งได้ แต่มิได้กำหนดให้
ออกเป็นระเบียบเหมือนกับมาตรา ๑๑ วรรคสอง ดังนั้น กระทรวงมหาดไทยจึงขอหารือว่า
กระทรวงมหาดไทยจะออกระเบียบดังกล่าวเพื่อให้คณะกรรมการกลางมีหน้าที่ประนีประนอมข้อ
พิพาทระหว่างราษฎรในหมู่บ้านเกี่ยวกับความแฟ้ง และมีผลผูกพันระหว่างราษฎรซึ่งเป็น
บุคคลภายนอก จะกระทำได้อหรือไม่

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๔) ได้
พิจารณาปัญหาดังกล่าวและได้พิเคราะห์พระราชบัญญัติจัดระเบียบบริหารหมู่บ้านอาสาพัฒนา
และป้องกันตนเอง พ.ศ.๒๕๖๒ โดยตลอดแล้ว เห็นว่า มีอยู่เพียง ๒ มาตราเท่านั้นที่บัญญัติให้
กระทรวงมหาดไทยออกระเบียบเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ได้ คือมาตรา ๑๑ วรรค
สอง^๑ ที่ให้ออกระเบียบกำหนดแบบหนังสือสำคัญของกรรมการกลางผู้ทรงคุณวุฒิและมาตรา

^๑ มาตรา ๑๑ ๑ล๑

๑ล๑

เมื่อราษฎรส่วนมากเลือกผู้ที่ถูกเสนอชื่อผู้ใดเป็นกรรมการกลาง และเป็นผู้มีคุณสมบัติ
และไม่อยู่ในลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๐ แล้ว ให้ถือว่าผู้นั้นเป็นกรรมการกลางผู้ทรงคุณวุฒิ และให้
นายอำเภอรายงานไปยังผู้ว่าราชการจังหวัด เพื่อออกหนังสือสำคัญตามแบบท้ายระเบียบกระทรวงมหาดไทยไว้
เป็นหลักฐาน

๒๖^๒ ที่ออกกระเบียบว่าด้วยวิธีการงบประมาณและการคลังของหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง ดังนั้น เรื่องใดที่ไม่มีบทบัญญัติโดยชัดแจ้งให้ออกกระเบียบได้ กระทรวงมหาดไทยจะอาศัยแต่เพียงอำนาจตามมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง^๓ออกกระเบียบในเรื่องที่ไม่มีบทบัญญัติมาตราหนึ่งมาตราใดให้อำนาจไว้ก็ย่อมจะกระทำมิได้เพราะมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง เป็นเพียงบทบัญญัติที่กำหนดตัวผู้มีอำนาจออกกระเบียบได้เท่านั้น

ฉะนั้น เมื่อมาตรา ๑๔ (๘)^๔ มิได้บัญญัติให้อำนาจกระทรวงมหาดไทยออกกระเบียบว่าด้วยการประนีประนอมข้อพิพาทระหว่างราษฎรในหมู่บ้านเกี่ยวกับความแ่งไ้ชัดแจ้งแล้ว ตามปัญหาที่หารือนี้กระทรวงมหาดไทยก็จะอาศัยแต่เพียงอำนาจตามมาตรา ๕ วรรคหนึ่งออกกระเบียบดังกล่าวให้มีผลผูกพันระหว่างราษฎรซึ่งเป็นบุคคลภายนอกหาได้ไม่

(ลงชื่อ) อมร จันทสมบุรณ์

(นายอมร จันทสมบุรณ์)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

กุมภาพันธ์ ๒๕๒๓

^๒ มาตรา ๒๖ การใช้จ่ายเงินของหมู่บ้าน ให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยวิธีการงบประมาณและการคลังของหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเองในระเบียบดังกล่าวให้กำหนดเรื่องการจัดทำแผนและโครงการไว้ด้วย

^๓ มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้อำนาจออกกฎกระทรวง ข้อบังคับ และระเบียบเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

ฯลฯ

ฯลฯ

^๔ มาตรา ๑๔ ให้คณะกรรมการกลางมีหน้าที่ดังต่อไปนี้

ฯลฯ

ฯลฯ

(๘) ประนีประนอมข้อพิพาทระหว่างราษฎรในหมู่บ้านเกี่ยวกับความแ่งเพื่อให้เกิดความสงบเรียบร้อยและความยุติธรรม เมื่อได้ดำเนินการอย่างใดแล้ว ให้รายงานให้นายอำเภอทราบ

ฯลฯ

ฯลฯ.